

ได้ทำ

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๖

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : ข้อ ๒๙๗๓. เรื่อง “เรื่องอัศจรรย์ในพระพุทธศาสนา”

กราบเท้าหลวงพ่อย่างสูง ลูกได้อ่านหนังสือประวัติท่านพ่อลีที่ได้รับแจกจากทางวัด เนื้อหาตอนหนึ่งท่านกล่าวถึงงานฉลองกิ่งพระพุทธรูปที่ท่านพ่อลีได้นิมนต์พระมหาเถระนามว่าอุปัตุ มาร่วมในงานด้วย ลูกมีความรู้สึกทึ่งและอัศจรรย์ใจอย่างยิ่ง

ลูกจึงขอโอกาสนิมนต์หลวงพ่เทศน์ขยายความเป็นอรรถาธิบายเกี่ยวกับเรื่องนี้ เพื่อเป็นการหยั่งศรัทธาให้แก่ครอบครัวของลูก ตลอดจนพุทธบริษัททั้งหลายยิ่งๆ ขึ้นไปด้วย ควรมิควรแล้วแต่หลวงพ่

ตอบ : ไม่ควร

ควรมิควรแล้วแต่ใจ สิ่งแจกหนังสือๆ การแจกหนังสือ ถ้าเป็นประวัติของท่านพ่อลี มันสมบูรณ์แบบในประวัติของท่าน เป็นบุคคลสำคัญบุคคลหนึ่งในกิ่งกลางพระพุทธศาสนา

เราพิมพ์ประวัติครูบาอาจารย์แจกจ่ายๆ พอแจกจ่าย ประวัติของแต่ละองค์นั้นจะเป็นความมหัศจรรย์ มหัศจรรย์เพราะอะไร

เพราะว่าพระอรหันต์ ในอภิธรรมเขียนไว้ว่า “ถ้าจะเป็นพระอรหันต์ต้องสร้างอำนาจวาสนาบารมีมาแสนปี”

แล้วนี่พระอรหันต์ๆ ทั้งนั้นนะ แล้วพระอรหันต์ทั้งนั้น แต่ละองค์ๆ ท่านสร้างบุญญาธิการมาขนาดไหน แล้วเวลาท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมา อ่านประวัติของครูบาอาจารย์แต่ละองค์ดี เพราะเราทำนี่เป็นสิบๆ องค์แล้ว หลายสิบองค์ด้วย แต่ละองค์ๆ เหมือนกันไหม

ไม่มีเหมือนกันเลย แต่ละครึ่งๆ ก็อำนาจวาสนาบารมีของท่าน ก็เลสในหัวใจของแต่ละองค์มันก็แตกต่างกันไป แล้วอธิบายวิธีการที่ท่านจะประพฤติปฏิบัติต่อตัวของท่าน แล้วท่านจะประพฤติปฏิบัติต่อตัวของท่าน แล้วกิเลสมันเหนือกว่าไง

เหมือนเด็กๆ เด็กๆ เวลามันเกิดมาเป็นทารก มันช่วยตัวเองไม่ได้หรอก มันช่วยตัวเองไม่ได้ ต้องให้พ่อแม่คุ้มครองดูแลจนกว่ามันจะเติบโตขึ้นมา พอเติบโตขึ้นมา ถ้ามีการศึกษามาแล้วมันมีวุฒิภาวะขึ้นมา มันจะคิดได้ทำได้ เลี้ยงตัวเองได้

การฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเริ่มต้นมันยิ่งกว่าทารก

ทารกโดยธรรมชาติของมัน มันต้องยืนได้ เดินได้โดยธรรมชาติของคน จะช้าหรือเร็วมันเป็นข้อเท็จจริง

แต่การฝึกหัดปฏิบัติ สมารถทำเป็นไหม จนในปัจจุบันนี้พระกรรมฐานทั้งหมดนี้ทำสมาธิเป็นหรือเปล่า สมาธิเป็นสมณะ สมณะที่ดูถูกเหยียดหยามกันอยู่นี้ ว่าสมณะแก้กิเลสไม่ได้ สมณะแก้กิเลสไม่ได้

แม้แต่สมณะเองยังทำไม่ได้ ถ้าทำได้จะไม่พูดสับสน พูดสับสน พูดให้กิเลสมันยิ้มเยาะ

ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์ของท่านจะประพฤติปฏิบัติ ท่านมีหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เป็นครูบาอาจารย์ของท่าน เวลาเป็นครูบาอาจารย์ของท่านคอยคุ้มครองดูแลๆ แต่ละครึ่งๆ ในประวัติแต่ละครึ่งๆ ไม่เหมือนกันเลย

ไม่เหมือนกันคือกิเลสมันหลากหลาย มันเปลี่ยนหน้ามาเล่นตลอด แล้วถ้าเปลี่ยนหน้ามาเล่น คนที่ไม่เท่าทันมันจะเอาอะไรมาแนะนำสั่งสอนลูกศิษย์

คำว่า “ลูกศิษย์ๆ” หลวงตาพระมหาบัวท่านถึงได้บอกว่า หลวงปู่มั่นเป็นโรงงานใหญ่ ผลิตพระอรหันต์ ผลิตพระอรหันต์

แล้วพระอรหันต์แต่ละครึ่งๆที่เป็นประวัติท่านพ่อลี มันสมบูรณ์แบบในตัวของท่านแล้ว แล้วเรามีอะไรจะไปวิพากษ์วิจารณ์ เป็นไปไม่ได้ เราจะไปวิพากษ์วิจารณ์อย่างไร

แต่เราภูมิใจไง เราภูมิใจ เราอยากกระทำ ทำให้ให้จดจรรึกไว้เป็นสมบัติของชาติไทย ให้เป็นสมบัติจรรึก

แล้วพิมพ์แจก เห็นไหม โยมได้หนังสือไป เวลาอ่านแล้วรู้สึกถึงความมหัศจรรย์ มีศรัทธา

เราต้องการแค่นี้แหละ เราต้องการให้ชาวพุทธ เราเกิดมาในท่ามกลางประเทศไทย เรามีบรรพบุรุษครูบาอาจารย์ของเราที่ดีงาม ได้สร้างสม ได้บ่มเพาะ หลวงปู่มั่นท่านฝึกหัดบุคลากรของท่าน ฝึกหัดบุคลากรของท่านรวมกันเป็นกองทัพธรรม กองทัพธรรมจะเป็นกองทัพธรรมได้ มันต้องมีบุคลากร มีครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมในใจ

พอเป็นธรรมในใจ เป็นธรรมแล้ว แม้แต่เรื่องพระอรหันต์พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์

บ่วงที่เป็นทิพย์ เวลาเผยแพร่ธรรมไป ภูตผีปีศาจที่เขานับถือกัน เพราะไปนับถือไปบูชา เขาก็ยิ่งเฮี้ยน ยิ่งซูดรีด รีดไถประชาชน

แล้วเวลากองทัพธรรม กองทัพธรรมไปป้องกัน ไปคุ้มครองดูแล

เวลาผีดผีๆ โอ๊ย! บ้านนั้นก็ผีเข้า บ้านนั้นก็ผีปัญหา

กองทัพธรรมมันมีบุคลากรพื้นฟูมา พอพื้นฟูมา แล้วหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเป็นคนผลิตบุคลากรไง

หลวงตาพระมหาบัวบอกว่า โรงงานผลิตพระอรหันต์ๆ

แล้วพระอรหันต์พ้นจากบ่วงที่เป็นโลก คือการชิงดีชิงชั่ว การแข่งหน้าแข่งหลัง การจะเอารัตเอาเปรียบ นี่บ่วงที่เป็นโลก

บ่วงที่เป็นทิพย์ ภูตผีปีศาจ ตั้งแต่เทวดา อินทร์ พรหม เป็นทิพย์ๆ พระอรหันต์พ้นหมดนะ มันถึงจรโลงพระพุทธรูปศาสนาได้แวววาว

เราฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ เราซาบซึ้ง แล้วมันก็บังเอิญว่าลูกศิษย์ลูกหาเราก็มีความชำนาญในทางนี้ได้ มันจะทำขึ้นมาลอยๆ ไม่ได้หรอก มันจะทำขึ้นมาโดยคนเดียวที่จะไปค้นหาข้อมูล ไปหา มีทั้งทีมงาน มีทั้งลูกศิษย์ลูกหาที่เป็นกำลัง

แล้วเวลาเราทำของเรา เห็นไหม

เวลาคน เหมือนคำถามโยมเลย “โอ้โฮ! หลวงพ่อทำประวัติ อยากจะร่วมมือ อยากจะบริจาค”

โทษนะ บอกว่าอย่าเสือก ใครมาขอบุญชีวัด อย่าเสือก ทีมงานของเราหาเรื่องเดือดร้อนเอง ก็ต้องหาทุนทรัพย์เอง เราทำของเราเอง เพราะอะไร เพราะถ้ามันทำไปแล้ว มันเป็นวงกว้างไปแล้ว ทุกคนก็มีไฉนเดียวอยากจะเสนอ อยากจะมีมุมมอง

ไปไกลๆ เราทำของเราเอง

นี่ไง เวลาครูบาอาจารย์ แล้วสิ่งที่ทำๆ เราไม่ค่อยพูด เพราะพูดไปแล้วมันเหมือนกับว่าแอบอ้างท่านไง

ตอนมาอยู่ที่โพธาราม หลวงตาพระมหาบัวท่านมาดูแลเรา ท่านสั่งไว้เลย

“เราเห็นความสำคัญของหนังสือกับเทพ”

สมัยนั้นท่านพูดกับเรา อะไรที่เป็นสิ่งที่ว่าท่านปรารถนา ท่านต้องการ ท่านสั่งเราไว้ สั่งเราไว้ แล้วสั่งไว้ ถ้าเราเป็นคนขี้เกียจ เราเป็นคนไม่เอาไหน เราไม่ทำก็ได้

แต่นี้เพราะเราก็ชอบด้วยไง เราก็ชอบ เรายังมีความชอบเรื่องอย่างนี้อยู่แล้ว เรื่องถึงว่าเป็นหลักเป็นชัยของพระพุทธศาสนา เรื่องเป็นหลักชัยของชาวพุทธไง

สิ่งที่ดีงามๆ มันสำคัญที่ท่านพ่อลีท่านประพฤติปฏิบัติของท่าน ท่านได้มรรคได้ผลของท่าน มันสำคัญตรงนั้น

สำคัญที่ตรงหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติตามข้อเท็จจริงของท่าน มันเป็นความจริงขึ้นมาไง มันสำคัญตรงนั้น มันสำคัญตรงเจ้าของประวัตินะ เจ้าของประวัติ

เจ้าของที่ได้กระทำมาเป็นคุณงามความดี แล้วคุณงามความดีในวงกรรมฐานนี้ไง ความดี
อย่างนี้มันเป็นความดีเป็นภายใน

หลวงตาท่านใช้คำว่า “ครอบครวักรรมฐาน”

ในครอบครวักรรมฐานจะรู้กันว่า ใครมีวิมุติภาวะ ใครมีคุณธรรมมากน้อยแค่ไหน

ฉะนั้น สิ่งที่เป็นสัจจะจะเป็นความจริงคือท่านได้กระทำของท่านตามความเป็นจริงของ
ท่าน แล้วสิ่งนี้มันเป็นข้อเท็จจริงในวงกรรมฐาน ในวงเพชรน้ำหนึ่งของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น

แล้วพอมันปล่อยให้สังคมเป็นใหญ่ขึ้นมา เห็นไหม บ่วงที่เป็นโลก โลกอยากมีธุรกิจ อยาก
มีเศรษฐกิจ อยากมีชื่อเสียง อยากให้สังคมรู้จัก โลกเป็นใหญ่ มันลากไปหมดเลย ลากกันไป
เป็นธุรกิจ เป็นเรื่องเล่า เรื่องนิทานธรรมะ เรื่องที่ใครจะสอดแทรกอะไรก็เข้าไปได้

แต่ของเราไม่เอา

เราเอาประวัติคุณธรรมของท่านเป็นตัวตั้ง เป็นเรื่องจริง มันเป็น หนึ่ง เรื่องจริง มีผู้ที่
ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง แล้วหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านคุ้มครองดูแลมา ท่านแก้แต่
ละชั้นๆ คู่ที่ ๑ คู่ที่ ๒ คู่ที่ ๓ คู่ที่ ๔ มันลึกลับซับซ้อนแตกต่างกัน

ยิ่งลึกๆ มันยิ่งมีกำลัง แล้วมันยิ่งทำให้ไขว่ไขว่ไปมากมายมหาศาล แล้วหลวงปู่เสาร์
หลวงปู่มั่นท่านแก้ทีละเปลาะๆ มา แต่ละองค์ๆ กว่าจะได้มา

ท่านพ่อลีท่านก็ปฏิบัติของท่าน โดยมรรคโดยผลในหัวใจของท่าน สาธุ นั่นคุณสมบัติ
ของท่าน ยอดเยี่ยม

แล้วครูบาอาจารย์ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงปู่ฝั้น หลวงปู่แหวน หลวงปู่แหวนก็
เคารพบูชาหลวงปู่มั่น ได้ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติมาตามข้อเท็จจริงนั้น

แล้วถ้าปล่อยปละละเลยไป มันก็จะเป็นตำนาน เป็นตำนานๆ ไป แล้วตำนานมันก็อยู่ที่
คนจะผูก คนจะแก้ไขไป เราเห็นว่าเราควรทำแบบนี้

นี่พูดถึงว่า เวลาอ่านประวัติท่านพ่อลีแล้วมันเกิดความมหัศจรรย์ๆ

มหัศจรรย์ แต่ปุถุชนคนหนา คนเกิดมาเป็นมนุษย์ เวลาประพฤติปฏิบัติไปจนสำเร็จถึงเป็นพระอรหันต์ มันไม่มหัศจรรย์ได้อย่างไร มหัศจรรย์อยู่แล้ว แต่โลกสนใจใหม่ โลกเข้าใจใหม่

ฉะนั้น สิ่งที่ทำมานี้ ทีมงามของเรา แล้วญาติโยมที่เขาสนับสนุน เขาก็เพื่อเหตุนี้ไง นี่แหละให้ธรรมเป็นทานชนะซึ่งการให้ทั้งปวง นี่แหละให้ทานแท้ๆ ให้ทานจริงๆ ให้ทานตามข้อเท็จจริง โดยสังคมาอย่าเสือก กูทำเอง ให้ธรรมเป็นทาน ถ้าไม่อย่างนั้นแล้วมันวุ่นวายไป

ฉะนั้น เรื่องประวัติครูบาอาจารย์มันก็มีเท่านี้

จะไปหิวแสง เกาะหนังสือ เกาะชื่อเสียง เกาะสังคม

เอ็งบวชเป็นพระหรือเปล่า เอ็งมีบาตรใหม่ เอ็งบิณฑบาตเป็นหรือเปล่า เลี้ยงชีพด้วยปลี แข็งรู้จักไหม

อตตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนต้องเข้มแข็ง ตนต้องฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้มีศีลมีธรรมในใจของตนเป็นเครื่องอยู่ ให้มีที่อยู่อาศัยในใจของตน ทำตรงนั้นหน้าที่ของพระ หน้าที่ของพระกรรมฐานที่กำลังจะฝึกหัด ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติให้เป็นข้อเท็จจริงในใจของพระกรรมฐาน ครอบครวักรรมฐาน

ไม่ใช่ให้โลกามิส ให้โลกเป็นใหญ่แล้วชี้หน้า แล้วถ้าจิตใจอ่อนแอ ไม่ใช่ชี้หน้า คุกเข่า คุกเข่าให้เขาเลยนะ จะทำอะไรต้องขออนุญาตโยมก่อน จะทำอะไรต้องขออนุญาตกิเลสก่อน ถ้ากิเลสไม่ให้ทำ โยมไม่ให้ทำ ทำไม่ได้ นั่นเรื่องของโลก จบ

ถาม : ข้อ ๒๙๗๔. เรื่อง “การปฏิบัติบูชา”

ลูกขอกราบขอบพระคุณหลวงพ่อกับมากเกือบทุกครั้งทีลูกถามปัญหาหลวงพ่อกับจะถามว่า การปฏิบัติบูชาทำอย่างไร ถามแม้กระทั่งว่าผู้ที่เราปฏิบัติบูชานั้น เราจะทราบหรือไม่ ตอนนี้อยู่ลูกได้คำตอบแล้ว

มีอยู่วันหนึ่ง ที่วัดที่เขา กำลังก่อสร้าง พระสงฆ์ที่วัดนั้นท่านก็เป็นพระที่ปฏิบัติดีทีลูกนับถือ ลูกก็อยากจะร่วมทำบุญด้วย แต่เนื่องด้วยตอนนี้ลูกออกจากการกลับมาอยู่ที่บ้านเกิด เพื่อปฏิบัติให้จริงจัง ลูกก็ไม่ค่อยมีเงิน เพราะไม่มีรายได้ แต่ลูกอยากทำบุญสร้างศาลาวัดมาก

ขณะที่ลูกนั่งภาวนาอยู่ จู่ๆ ลูกก็คิดน้อยใจขึ้นมา จึงนึกว่า ทำไมวาสนาของลูกจึงน้อยนัก แม้อยากจะทำบุญด้วยจำนวนเงินตามที่อยากจะทำก็ไม่สามารถทำได้ น้อยใจถึงกับน้ำตาไหล แต่ในใจก็นึกถึงคำที่หลวงปู่บอกให้ปฏิบัติบูชาขึ้นมาว่า พระพุทธเจ้าบอก การปฏิบัติบูชาเป็นเลิศกว่าการบูชาใดๆ

วันนั้นลูกเลยระลึกถึงหลวงปู่มั่น ตั้งใจปฏิบัติบูชาท่าน ตั้งใจจริงๆ คือนั้นใจมันสงบดี ลูกได้นอนตอนประมาณตี ๓.๔๒ นาฬิกา มันไม่่วง ลูกก็ดูลม แล้วลูกฝันถึงหลวงปู่มั่น ความฝันนั้นชัดเจนมาก ท่านนั่งอยู่บนศาลาที่งดงาม องค์ท่านนั่งพับเพียบบนอาสนะ มีผู้ชายหนุ่มชายนั่งอยู่ตรงพื้น ลูกเข้าไปกราบท่าน หน้าตาองค์ท่านชัดมาก มีรัศมี

หลังจากลูกกราบท่านเสร็จ ท่าทางขององค์ท่านเปลี่ยนเป็นขึงขังดู แล้วท่านก็เทศน์ตำหนิเป็นภาษาอีสาน ได้ยินชัดมากกว่าเป็นภาษาอีสาน แต่น่าแปลก ลูกไม่เข้าใจสักคำ ลูกเลยก้มหมอบกราบรับคำตำหนินั้น สักพักท่านหยุด ลูกเลยเงยหน้าขึ้น หน้าตาท่านเปลี่ยนเป็นเมตตา แล้วท่านก็เอ่ยเป็นภาษากลางว่า

“ทำไมคิดว่าตัวเองไม่มีวาสนา ถ้าไม่มีแล้วจะได้พระพุทธศาสนาหรือ”

ท่านพูดแค่นี้ ในใจขณะนั้นลูกก็นึกว่า จริง ไม่อย่างนั้นคงไม่ได้พบครูบาอาจารย์สายหลวงปู่มั่น แล้วไม่ได้มากราบองค์ท่านแบบนี้ ตาปะขาวคนนั้นก็บอกลูกว่าใช่แล้ว จากนั้นลูกก็ตื่น ตูนาฬิกาแต่ตี ๔ กว่าๆ

คำถาม

๑. ลูกอยากทราบเหตุผลที่หลวงปู่มั่นท่านไม่ให้ลูกฟังภาษาอีสานเข้าใจขณะที่ท่านตำหนิข้อบกพร่องในการปฏิบัติของลูก เพราะถ้าฟังแล้วเข้าใจ มันน่าจะเป็นประโยชน์มากสำหรับการภาวนา ลูกปัญญาน้อย ขอความเมตตาหลวงปู่ด้วยเถิดเจ้าค่ะ (ลูกคิดเอาเองว่าตัวของลูกเป็นคนดี หลวงปู่ท่านคงอยากให้ลูกรู้ได้ด้วยตนเอง หรือข้อบกพร่องของลูกมันเยอะมาก)

๒. ขณะที่นั่งภาวนาแล้วฟังธรรมไปด้วย เสียงธรรมะที่มันรู้สึกว่าเป็นอยู่ไกลๆ แต่กลับรู้สึกชัดเจนนั่งใจ ขณะนั้นลูกเกิดคำถาม ธรรมะที่ได้ฟังในเว็บไซต์มันจะได้บุญเท่ากับฟังจริงๆ ไหม มีเสียงจากตัวลูกบอกว่า ธรรมก็คือธรรม

หลายวันต่อมาลูกก็นั่งภาวนาและฟังธรรมไปด้วย ขณะที่ฟังธรรมมาถึงท่านบอกให้อยู่กับปัจจุบัน ขณะในใจลูกก็สงสัยว่าปัจจุบันนั้นคืออะไร คำตอบก็ออกมา ลมหายใจเข้าและลมหายใจออก

อีกวันหนึ่งนั่งฟังธรรมแบบนี้ มาถึงหลวงพ่อบุญเรื่องปล่อยวาง ใจลูกก็คิดว่าวิธีปฏิบัติของคำว่า “ปล่อยวาง” คืออะไร ทำอย่างไร แต่คราวนี้คำตอบยาวมาก สำนวนภาษาเป็นภาษากลาง แต่สละสลวย ไม่ใช่สำนวนของตัวลูกแน่นอน แต่เป็นตัวลูกที่ตอบ ตอนนั้นลูกอธิบายเป็นคำภาษาของลูกได้ว่า คือการเอาใจไปกำหนดรู้ถึงเวทนาความรู้สึกนั้น แต่ไม่ไปอยากหรือไปตกไปแต่งให้เป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ไม่รู้สึกพอใจหรือไม่พอใจ ไม่สงสัยหรือรู้เฉยๆ

คำถามคือ

๑. ธรรมที่เกิดขึ้นเป็นคำตอบของลูกที่ถูกต้องหรือไม่ หรือลูกคิดไปเอง

๒. ทำไมครั้งต่อมาลูกตั้งคำถามแบบนี้ขณะนั่งสมาธิฟังธรรมแล้วไม่มีคำตอบ มันเจ็บธรรมะที่เกิดขึ้นมันไม่ได้เกิดขึ้นทุกครั้งที่ใจเราสงบหรือเจ้าคะ

๓. ลูกเคยได้อ่านประวัติพ่อแม่ครูอาจารย์ เวลาธรรมท่านได้เกิด ท่านสามารถตัดกิเลสได้ แต่ทำไมครั้งต่อมาลูกนั่งสมาธิแล้วทำไมลูกไม่สามารถปล่อยวางเวทนาได้ทุกครั้ง ลูกก็ยังแพ้เวทนาอยู่ดี

๔. คำถามสุดท้ายเจ้าคะ ตอนนี่การปฏิบัติของลูก ลูกหายใจเข้านี้ก็พุท หายใจออกนี้ก็โท กำหนดไว้ที่ปลายจมูก ขณะที่ลมละเอียดเบามาก จะรู้ชัดเจ้าคะ รูจมูกของลูกมันเหมือนมีอะไรมาอุดไว้ หายใจไม่ออก แต่รู้ว่ามันมีลมหายใจอยู่ บางทีก็ตรงปาก บางทีก็ตรงกลางอก บางทีก็ตรงลิ้นปี่ บางครั้งรู้สึกถึงพื้นที่เด่นขึ้น ลูกอยากทราบว่าลูกปฏิบัติถูกต้องไหมเจ้าคะ

ลูกกราบขออภัยด้วยที่ถามเยอะมาก

ตอบ : เหนื่อยเลย คำถามนี้มากมาย แล้วคำว่า “มากมาย” เวลาคำถาม คำถามตั้งแต่ข้างต้นเลย กราบขอบพระคุณเจ้าค่ะ ที่ถูกถามคำถามหลวงพ่อมามากมายมหาศาล หลวงพ่อตอบมาตลอดเวลา

แล้วนี่เวลาปัจจุบัน เวลาคำถามๆ นะ เวลามันลึกลับเลย มันก็มีถามขึ้นมา แล้วคำถามขึ้นมา เราอดกลั้นไว้ แล้วเราฝึกหัดปฏิบัติไป หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธ เตียวธรรมะจะตอบๆ เลย ใ้ที่สงสัยๆ มันวางไปเองหมดนะ

เวลาสิ่งที่ได้ทำๆ ขึ้นมา เรามีโอกาสได้ประพฤติปฏิบัตินี้เป็นบุญกุศลอยู่แล้ว

แล้วเวลาเริ่มต้นบอกว่า เวลาเขาทำบุญกุศลกัน เราน้อยเนื้อต่ำใจว่าเราไม่มีอะไรทำกับเขา

แค่เราเห็นเขาทำ เราอนุโมทนาไปกับเขา คือชอบใจและพอใจไปกับการกระทำนั้น จบเราไม่ต้องไปออกตัวใจ เรามีมากมีน้อยเราก็ทำบุญของเราขนาดนั้น ถ้าเป็นบุญเป็นกุศลจากภายนอกใจ ระดับของท่านไง

เวลาระดับของศีล ระดับของภาวนา

การภาวนา ทำทานร้อยพันพันหนนะ ร้อยพันพัน ที่ทำบุญร้อยพันพันหนไม่เท่ากับถือศีลบริสุทธิ์หนึ่งหนึ่ง ถือศีลบริสุทธิ์ร้อยพันพันหน นั่นไม่เท่ากับทำสมาธิได้หนึ่งหนึ่ง การทำสมาธิเท่ากับทำทานที่เราอยากทำๆ เป็นหมื่นๆ หนนะ

ทำทานแล้วทำทานเล่าๆ ก็อยู่ในระดับของท่าน เวลาจะฝึกหัดปฏิบัตินะ หายหัวหมดเลย

เวลาทำบุญ อู๋! เรียงแถวเลย บริจาคต่อแถวเลย เวลาบอกว่านั่งสมาธิ หายเกลี้ยงไม่เหลือเลย

นี่ก็เหมือนกัน แล้วเรานักปฏิบัติ เราทำสมาธิ เราฝึกหัดของเราอยู่แล้ว แล้วจะไปน้อยเนื้อต่ำใจกับว่าไม่มีเงินทำบุญๆ

นั่นก็ทำทาน เราขึ้นมาถึงยอดไม้แล้วเสียดายโคนไม้ จะรู้ตจากยอดไม้ลงมาโคนไม้หรือ

จากโคนไม้จะขึ้นไปยอดไม้เหน้อยเกือบตาย ไปอยู่บนยอดไม้แล้วอีกหาใช้คนอยู่โคนไม้
ใช้เราอยู่บนยอดไม้ ใช้คนอยู่โคนไม้มันก็อีกหาเราอยู่นะ

ฉะนั้น สิ่งที่มีสติปัญญาแล้ว ก็เลสมันปั้นแต่งเรื่องอย่างนี้มาหลอกเราไม่ได้ ถ้ากิเลสมัน
ปั้นแต่งเรื่องนี้มาหลอกเรา เราปฏิบัติมาขนาดนี้

หลงตาท่านว่านะ เราไม่ได้ว่า

ปฏิบัติโง่ยิ่งกว่าหมาตาย

หมามันตายแล้วมันยังฉลาดกว่าเราอีก ใช้เราปฏิบัติแล้วโง่อย่างกับหมาตาย คิดไม่เป็น
เห็นเขาทำบุญก็จะแห่ไปกับเขา แห่ไปกับเขา ทั้งเสียเวลา ทั้งเสียสุขภาพ เสียทุกอย่างเลย

ถ้านั่งสมาธิแล้ว จิตใจสงบพร้อมเย็น

เราทำของเรา แล้วนั่งสมาธิแล้วอนุโมทนาไปกับเขา

เวลาเราประพฤติปฏิบัติ เจ้ากรรมนายเวรไร เราจะอุทิศส่วนกุศลๆ ถ้าจิตสงบแล้วอุทิศ
ส่วนกุศล คุณค่ามันมากขึ้นเพิ่มขึ้นมากมาย เราทำของเราอย่างนี้ มันเป็นการปฏิบัติบูชา

แล้วการปฏิบัติบูชาแล้ว สิ่งที่ถามมานี้รอยแปดพันเก้า ที่ว่าเวลาที่มีความน้อยใจ แล้ว
เวลานอนไปฝันถึงหลวงปู่มั่น

ฝันถึงหลวงปู่มั่นก็เป็นมงคลชีวิตของเรา ฝันแล้วก็เก็บไว้ในหัวใจของเรา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาของชาวพระพุทธศาสนา หลวงปู่มั่น
กึ่งกลางพระพุทธศาสนา ท่านเหมือนพระพุทธเจ้าเมืองไทย

เหมือนนะ ไม่ใช่ว่าเขาทุกวันเลย ใครๆ ก็ตีตัวเสมอพระพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาของชาวพุทธทั่วโลก หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่
มั่นท่านเกิดในประเทศไทย ก็เหมือนพระพุทธเจ้าเมืองไทยเลยละ ทุกคนเคารพบูชาท่านทั้งนั้น
นะ

ฉะนั้น สิ่งที่เราพบเจอ สิ่งที่ว่าเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป สอุปาทิเสสนิพพาน คือท่านสิ้นกิเลสแล้วท่านยังดำรงชีวิตอยู่ เวลาท่านนิพพานไปแล้ว ท่านละธาตุขันธ์ไปแล้ว ท่านก็คงความสมบูรณ์แบบเป็นธรรมชาติในข้อเท็จจริงของท่าน

ฉะนั้น เวลาเราประพฤติปฏิบัติแล้วเราฝันถึงท่าน

เราจะบอกว่า ทุกคนมีสิทธิ์ฝันถึงท่านทั้งนั้นนะ เพราะท่านเป็นหลวงปู่่มั่นของสังคมไทย ฉะนั้น เวลาถ้าเราได้ฝันถึงหลวงปู่่มั่น แล้วหลวงปู่่มั่นท่านอบรมบ่มเพาะเรา ท่านให้เราประพฤติปฏิบัติ ท่านให้คิดธรรม

ทีนี้ก็สงสัยอีกแล้ว หลวงปู่่มั่นพูดว่าอย่างไร หลวงปู่่มั่นให้ทำอย่างไร

ก็โยมเป็นคนฝัน เราไม่ได้ฝัน แล้วเราจะไปพูดแทนได้อย่างไรละ

ฝันมันก็เป็นบุญเป็นกุศลไง เป็นคุณงามความดีไง แล้วถ้าเป็นคุณงามความดีแล้วมันก็เป็นประโยชน์กับเราแล้ว

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าคำถามๆ ลูกอยากถามว่า ที่หลวงปู่่มั่นพูดเป็นภาษาอีสานก็เพื่อจะให้ลูกปฏิบัติ จริงหรือไม่

เห็นไหม มันเป็นปัญญาของเราแล้ว

เพราะฝันเห็นหลวงปู่่มั่น โอ้โฮ! หัวใจมันชื่นบาน เวลาทำอะไรมันราบเรียบดีงาม

นี่เหมือนกัน เวลาจิตใจที่มันชื่นบาน จิตใจที่มันมีการกระทำ โอ้โฮ! มันฟูเลย ฝันถึงหลวงปู่่มั่น แต่พอฝันเสร็จแล้วพอมาคิด แล้วหลวงปู่่มั่นพูดเรื่องอะไร ยุ่งเลยละ

ฝันเห็นหลวงปู่่มั่นก็เป็นบุญเป็นกุศล มันเป็นพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ เป็นรัตนตรัยที่เราเคารพบูชา แล้วหลวงปู่่มั่นท่านพูดสิ่งใด ท่านทำสิ่งใดเพื่อให้จิตใจเราพัฒนาขึ้น เวลาพัฒนาขึ้น เราก็จะมีสติปัญญามากขึ้นๆ

นี่คำถามข้อที่ ๑. ว่าไปหาหลวงปู่่มั่น เป็นภาษาอีสาน

ข้อที่ ๒. เวลาฟังธรรมๆ สิ่งฟังธรรมแล้วควรเป็นอย่างไร

มันจะดีขึ้นนะ มันจะดีขึ้นไปเรื่อยๆ ถ้ามันดีขึ้นไปเรื่อยๆ มันก็จะพัฒนาของมันไป

ฟังธรรมๆ แล้วเวลาหลวงปู่มัน เวลาท่านลงมาจากภาคเหนือ ลงมากรุงเทพฯ สมเด็จ
ถาม

“ท่านมัน ท่านมันท่านอยู่ในป่า ท่านไปศึกษาค้นคว้ากับใคร เราอยู่กับตำรับตำราตลอด
เรายังต้องเปิดตำราทบทวนตลอดเวลา ท่านอยู่ในป่าในเขา ท่านไปศึกษาเอากับใคร”

นี่คนไม่ภาวนาเขาไม่รู้ไง

“หลวงปู่มันบอกว่า ผมฟังธรรมทั้งวันทั้งคืนเลย”

ฟังธรรม เห็นไหม เวลาธรรมมันเกิด เวลาธรรมมันเกิด ธรรมมันเกิดก็ธรรมมันเกิด เวลา
ธรรมมันเกิดแล้วเราจะเอาสิ่งนั้นเป็นศีลธรรม เป็นต้นแบบให้เราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นความ
จริงในหัวใจของเราเป็นมรรคเป็นผลหรือไม่

ธรรมเกิดๆ เวลาธรรมเกิดเหมือนกับคำเทศน์ คำอบรมบ่มเพาะคำสั่งสอน หรือเกิด
วิกฤติการณ์ให้เราได้รู้ได้เห็น ได้พิจารณา แต่เวลาพิจารณามันจะเกิดปัญญาของเราขึ้นมา

นี่ก็เหมือนกัน เวลาธรรมเกิดๆ ธรรมเกิดมันเป็นบุญเป็นกุศล แต่เวลาบุญกุศลแล้วมัน
ต้องฝึกหัดปฏิบัติของเราขึ้นมาอีกต่างหาก เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา นั่นนะเป็นข้อเท็จจริงของ
เรา นั่นนะเป็นมรรค

ฉะนั้น คำถามที่ว่า “๑. ธรรมที่เกิดขึ้นเป็นคำพูดที่ถูกต้องหรือไม่ หรือลูกคิดไปเอง”

เวลาคนประพฤติปฏิบัติ เวลาจิตสงบแล้วเห็นนิมิตๆ นิมิตจริงหรือไม่จริง ไซ้หรือไม่ไซ้

ไฉนนี่ก็เหมือนกัน เราฝันๆ

ฝันก็คือฝัน จริงหรือไม่จริงมันเป็นประโยชน์หรือเป็นโทษกับเรา จบ

“๒. ทำไมต่อมาลูกมีคำถามแบบนี้ในขณะที่นั่งสมาธิฟังธรรมแล้ว ทำไมไม่มีคำตอบ มัน
เงียบ”

จะเอาอีกใจ ไม่มีหรือก แบตหมดนะ ต้องชาร์จไฟใหม่ แบตหมดเลยรับโทรศัพท์ไม่ได้

นี่ก็เหมือนกัน เวลาจิตสงบแล้ว ถ้ามันรู้มันเห็นสิ่งใดก็เป็นเรื่องบุญเรื่องกุศลของตน ถ้าไม่มีสิ่งใดขึ้นมา มันก็เป็นข้อเท็จจริงของเรา

ถ้าข้อเท็จจริงของเรา มันต้องมีสติ มีสมาธิ มีปัญญา คีล สมาธิ ปัญญา มันเกิดเป็นมรรค

“๓. ลูกเคยได้ยินในประวัติครูบาอาจารย์ เวลาธรรมเกิดแล้วตัดกิเลสได้เลย ทำไมต่อมาลูกนั่งสมาธิแล้ว ทำไมลูกไม่สามารถปล่อยวางเวทนาได้”

ฟังธรรมๆ เราบอกว่า ที่หลวงตาพระมหาบัวเวลาท่านจิตสงบสว่างไสวๆ ธรรมมาเตือนสิ่งที่สว่างไสวเกิดจากจุดและต่อม นี่ตัดกิเลสตรงไหน

ธรรมมันมาเตือน พอเตือนเสร็จแล้วท่านเอาตรงนั้นเป็นต้นเหตุ ท่านบอกเลยนะ ถ้าหลวงปู่มันอยู่ ท่านจะสำเร็จในวันนั้นเลย เพราะหลวงปู่มันท่านให้ทวนกระแสกลับเข้าไปสู่อวิชชา แสงสว่างนั้นนี่คืออวิชชา แสงสว่าง จุดและต่อมนั้นแหละคืออวิชชา

แต่มันก็ยังส่งออก เพราะว่าธรรมมาเตือน แต่ตัวเองยังตั้งหลักไม่ได้ แล้วมันเป็นความคิดความเห็นภายในของตน แล้วมันจะทวนกระแสกลับได้อย่างไร

ท่านบอกว่า ถ้าหลวงปู่มันอยู่ ท่านก็จะไปหาหลวงปู่มัน แล้วก็จะกราบถามว่าอันนี้มันคืออะไร หลวงปู่มันก็จะชี้ พับ! ท่านก็จะทวนกระแสกลับ ผัวะ! ท่านบอกท่านจะจบวันนั้นเลย แต่ที่หลวงปู่มันท่านนิพพานไปแล้ว ท่านระหกระเหินไปอีก ๘ เดือน ๘ เดือนนี้เรื่องนี้เรื่องเดียวพิจารณาแล้วพิจารณาอีก มันเป็นอย่างไร ใจต่อม ต่อมของใคร จุด จุดตรงไหน มันวุ่นวายไปหมดนะ ๘ เดือนนะ กิเลสขาดตรงไหน

กิเลสจะขาด ขาดต่อเมื่อ เห็นใหม่ เวลาว่าแสงสว่างเกิดจากจุดและต่อม แล้วจุดและต่อม เวลาท่านพิจารณาของท่าน มันทวนกระแสกลับ ท่านบอกเลย ถ้าจิตมันสงบ จิตมันมีกำลัง แล้วสงบอย่างนี้ไม่ใช่สงบธรรมดาณะ

โดยปกติเรา สติ สมาธิ ปัญญา เวลาสติ ปัญญา เวลาขึ้นไปถึงขั้นอนุสสุภะจะเป็นมหาสติ มหาปัญญา แล้วเวลาเข้าไปจุดและต่อมมันเป็นปัญญาญาณ มันละเอียดกว่านี้เยอะ มันละเอียด

อย่างที่ว่าเล่นิทานๆ

ฉะนั้น สิ่งทีละเอียดกว่าเยอะ แต่ท่านก็มีความสามารถ มีความสามารถฝึกหัด สิ่งทีจุด และต่อม ธรรมมาเตือน มาบอกถึงโทษ บอกถึงเหตุ บอกถึงว่า ต้นเหตุ แล้วเราจะต้องหา ต้นเหตุ หาโทษให้เจอ ชุดคุ้ยหากิเลสให้ได้ เวลามันชุดคุ้ยหากิเลส มันจะย้อนกลับไปทีตัวกิเลส นั้นแหละ

นี่ก็เหมือนกัน ทำไมครูบาอาจารย์ท่านเวลาธรรมเกิดแล้วท่านสามารถตัดกิเลสได้เลย เวลาของหนู หนูนั่งสมาธิไปแล้วมันยังสู้กับเวทนาไม่ได้เลย

ธรรมมันเกิด ธรรมจับเวทนาไปซังไว้เลย แล้วเราชนะตลอดเลยหรือ

มันเป็นเวทนาของเรา เราก็ต้องแก้ไขเอง สิ่งทีธรรมเกิดก็เกิดไปแล้ว สิ่งทีธรรมเกิด เหมือนครูเลย เหมือนอาจารย์สอนนักเรียนนะ อาจารย์สอนนักเรียน เราเรียนๆ เราได้ปัญญา หรือเปล่า เราตอบโทษได้หรือเปล่า ทีอาจารย์สอนเข้าใจไหม แล้วเข้าใจแล้วปัญญาเราเกิดไหม

ธรรมมาเตือนๆ เหมือนอาจารย์สอนนักเรียน นี่ธรรมมาสอนเรา ธรรมมาเตือนเรา แล้ว เราต้องฝึกหัดปัญญาขึ้น เราต้องฉลาดขึ้น

แล้วถ้าเราฉลาดขึ้น ศีล สมาธิ ปัญญา พอมันฉลาดขึ้น อาจารย์ไม่ต้องสอน ใครก็ไม่ต้องบอก สันติภูมิโกในหัวใจของตนชัดเจน เวลาเป็นข้อเท็จจริงมันเป็นเป็นอย่างนั้น

ไม่ใช่ธรรมมาเตือนแล้วก็มีมอบอำนาจให้ แล้วเองจะได้อำนาจมาเลย ไม่มี

มอบอำนาจให้ เองไปทำเอง เองไปหามา

เหมือนกัน ธรรมเตือนๆ ถ้าธรรมไม่เตือนก็เหลวไหลไง ธรรมไม่เตือนก็บรรลुธรรมๆ

บรรลุละอะไร บรรลูละเรื่องเขาเล่าว่า เขาเล่าว่า เราฟังแล้วเราก็เข้าใจ เข้าใจก็บรรลุละธรรม

กิเลสท่วมหัวบรรลุละธรรม

แต่ถ้าเป็นจริงขึ้นมา มันขุดมันคุ้ย มันแยกมันแยะ มันเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา อันนั้นถึงเป็นความจริง

คำถามสุดท้าย ตอนนี่การปฏิบัติของคุณ หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โ หันละเอียดมากขึ้นมา มันรู้ชัดขึ้นมา มันมีสิ่งใดอดุลมหายใจ

ทำแบบนี้ ตั้งสติไว้ เวลามันเกิดปิติ มันมีการรับรู้ ถ้าละเอียด หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โ เหมือนอดุลมูกไว้แต่มีลมหายใจ เหมือนลมหายใจที่มันละเอียดขึ้น คำว่า “มันมีเหตุมีผล” แสดงว่าไม่ใช่หนังหลับ

ถ้ามันหนังหลับนะ หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โ แล้วหายไปเลย นั่งสมาธิดีดี เดียวมันก็สะดุ้งตื่น

ไฉนนี่หายใจ มันมีลมหายใจเข้าและลมหายใจออก มันเหมือนอดุลมูก มันเหมือนละเอียดนี่มันเหมือน มันเหมือนแสดงว่ามันยังมีสติรับรู้อยู่

เวลาเป็นสมาธิมันต้องมีสติสัมปชัญญะ

สมาธิฯ สมาธิของใคร สมาธิของจิตดวงใด

ไม่ใช่หนังสมาธิแล้วแรว็บ ลงสมาธิไปตั้งนาน แล้วถ้าตื่นขึ้นมาสะดุ้งตื่นเลย

หนังหลับทั้งนั้นนะ

ฉะนั้น ทำความสงบของใจแบบนี้ถูกต้อง แล้วถูกต้องแล้ว เวลาสงบแล้วเวลามันคลายตัวออกมา ใช้สติปัญญาค้นคว้าเรื่องอย่างนี้

เรื่องทีบอกเล่า เวลาอ่านประวัติครูบาอาจารย์ เวลาธรรมเกิด ทำไมท่านตัดกิเลสได้เลยของเราไปฝันถึงหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นเทศน์ให้ฟัง ทำไมมันตัดกิเลสไม่ได้เลย เวทนายังเจ็บปวดอยู่อย่างเก่าเลย

แสดงว่าเราไม่มีสติปัญญาของเราเอง

สติปัญญาของเราคือศีล สมาธิ ปัญญา คือมรรค นี่ไง ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ นิโรธ ด้วยวิธีการในมรรค ๘

มรรค ๘ นั้นละสมบรูณ์แบบในใจเราหรือไม่ ถ้ามรรค ๘ มันสมบรูณ์แบบในหัวใจของเรา มรรคเคลื่อน ถ้ามรรคมันเคลื่อนไป หมุน มรรคสามัคคี นี่ไง ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ ความระลึกชอบ มันจะเกิด จุกข์ อุทปาติ ญาณ อุทปาติ

จุกข์ คือเกิดจักขุญาณ เกิดปัญญาญาณ เกิดความรอบรู้ นี่มรรคเกิดตรงนี้

ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ ทางสายกลางในพระพุทธศาสนา มันจะเกิดขึ้นมาจากการฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของเรา เราต้องสร้างของเราขึ้นมาเป็นข้อเท็จจริง เป็นความจริงของเรา มันถึงจะเป็นการปฏิบัติในแนวทางสติปัฏฐาน ๔ ในพระพุทธศาสนา ในการประพฤติปฏิบัติในวงกรรมฐาน ในวงของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติแบบนี้

ไม่ใช่เขาเล่าว่า ไม่ใช่ว่าจดจำใครมา ไม่ใช่ไปลอกเลียนแบบใครมา นั่นเป็นเรื่องกิเลสทั้งสิ้น

เรื่องความจริงต้องฝึกหัดปฏิบัติให้เป็นตามข้อเท็จจริง ได้มีการกระทำเป็นบุญเป็นกุศล ได้เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนาแล้วปฏิบัติบูชา ไม่ต้องไปน้อยใจว่าจะหาจำนวนเงินเท่านั้น จะไปทำบุญแข่งกับคนนั้น จะไปทำบุญแข่งกับคนนี้ ปฏิบัติแล้วจะไปนั่งแถวหน้าเลย นั่งแถวหน้าให้กลัองคอยจับ ไม่มี

เราปฏิบัติของเรา โคนไม้ เรือนว่าง ในที่สงัด เพื่อค้นคว้าหากิเลสตามข้อเท็จจริง แล้วประพฤติปฏิบัติให้เป็นตามความเป็นจริงในเหตุและผลในพระพุทธศาสนา เอวัง